

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายสุพจน์ ไข่มุกด์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๓/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๒๒/๒๕๕๕

วันที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่ ๑ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้” เห็นว่า มาตรา ๖๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ส่วนที่ ๑๓ สิทธิพิทักษ์รัฐธรรมนูญตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดให้บุคคลมีสิทธิต่อต้านโดยสันติวิธีหรือโดยสงบต่อการกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ เช่น การทำรัฐประหารหรือยึดอำนาจการปกครองประเทศ เป็นต้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ บัญญัติว่า “บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้” เห็นว่า มาตรา ๗๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย ตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดให้เป็นหน้าที่ของบุคคลทุกคนในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สำหรับประมวลกฎหมายอาญาเป็นบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับลักษณะการกระทำที่เป็นความผิด และกำหนดโทษอันเป็นความรับผิดชอบทางอาญาไว้ โดยบทบัญญัติความผิดลักษณะ ๕ ว่าด้วยความผิด

เกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ใดมั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป ใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้เกิดการวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” วรรคสอง บัญญัติว่า “ถ้าผู้กระทำความผิดคนหนึ่งคนใดมีอาวุธ บรรดาผู้ที่กระทำความผิด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่พันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นหัวหน้า หรือเป็นผู้มีหน้าที่สั่งการในการกระทำความผิดนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวตราขึ้นโดยมีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดถึงพฤติการณ์ของการกระทำที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมือง ในลักษณะของการมั่วสุมกัน โดยใช้กำลังประทุษร้าย ชูเชิญว่าจะใช้กำลังประทุษร้าย หรือการกระทำประการหนึ่งประการใดเพื่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองและกำหนดโทษแก่ผู้กระทำการฝ่าฝืน บทบัญญัติดังกล่าวไว้

พิจารณาแล้วจึงเห็นว่า บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์เพื่อมิให้มีการละเมิดต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคล มิให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นในบ้านเมือง อันกระทบต่อความสงบสุขของประชาชน บุคคลที่มั่วสุมกันตั้งแต่สิบคนขึ้นไป แล้วกระทำการให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองย่อมมีความผิด บทบัญญัติดังกล่าวจึงมีเจตนารมณ์แตกต่างกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ ที่บัญญัติให้สิทธิแก่บุคคลในการที่จะใช้สิทธิต่อต้านโดยสันติวิธี หรือโดยสงบต่อการกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิธีการที่มีได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และแตกต่างกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ ที่กำหนดให้เป็นหน้าที่ของบุคคลทุกคนในการพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เมื่อเจตนารมณ์ของกฎหมายมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกัน จึงไม่ขัดหรือแย้งกัน ดังนั้น ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ หรือไม่

พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ บัญญัติอยู่ในลักษณะ ๑๔ ว่าด้วยสัตว์และสิ่งของในทาง มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร แต่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็นและเป็นการชั่วคราวเท่านั้น” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง นอกจากจะมีความผิดตามมาตรา ๑๔๘ แล้ว เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้าย ให้เจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้” เห็นว่า มาตรา ๑๑๔ มีเจตนารมณ์เพื่อรักษาพื้นที่การจราจรให้ผู้สัญจรเกิดความสะดวก ปลอดภัย ดังนั้น การวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร จึงไม่สามารถกระทำได้ แต่ยังผ่อนปรนให้กระทำได้หากมีเหตุอันจำเป็นโดยอยู่ภายใต้เงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้เป็นการชั่วคราว ส่วนพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๒๘ บัญญัติอยู่ในลักษณะ ๑๗ ว่าด้วยเบ็ดเตล็ด บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระจกหรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำได้ด้วยประการใด ๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร” เห็นว่า มาตรา ๑๒๘ บัญญัติไว้ด้วยมีวัตถุประสงค์เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนของสาธารณชน อันเป็นการคุ้มครองบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมด้วยให้สามารถใช้รถใช้ถนนในทางสาธารณะได้ตามสมควร

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ มาตรา ๑๒๘ มุ่งประสงค์ที่ห้ามการชุมนุมที่เป็นการปิดขวางถนน จนเป็นเหตุให้ประชาชนที่ใช้ยานพาหนะในการเดินทางผ่านไปมาไม่สามารถเดินทางผ่านถนนสายดังกล่าว อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในบ้านเมืองได้ บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ขัดขวางการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ หากกระทำภายใต้กรอบของกฎหมาย ทั้งยังสอดคล้องกับหลักการคุ้มครองความสะดวกของประชาชนที่จะใช้ถนนสาธารณะ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมและบุคคลอื่นที่ไม่ได้เข้าร่วมชุมนุมให้เกิดดุลยภาพ จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมีได้จำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจนเกินสมควร มิได้กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ทั้งเป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือ แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเฉพาะเจาะจง จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

นอกจากนี้บุคคลยังมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธเท่าที่มีได้ มีการกระทำอันล่วงละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่นตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ หรือมิได้มีการกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ฉะนั้นเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ จึงมิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ ที่ให้สิทธิบุคคลในการต่อต้านโดยสันติวิธี ต่อการกระทำใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศด้วยวิถีทางที่มีชอบ และมีได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๗๐ ที่ให้บุคคลมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังได้วินิจฉัยแล้วข้างต้น จึงมีความเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๑๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐ และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๒๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๙ และมาตรา ๗๐

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ